

Obsah dílu I – Jak porozumět účetním výkazům

1 ÚVODEM: DATA A INFORMACE	1
1.1 POKLADY A INFORMACE	1
1.2 DATA = INFORMACE?	3
1.3 ZDROJE FINANČNÍCH INFORMACÍ	5
1.4 NEURČITOST EKONOMICKÝCH DAT	6
1.5 KDO POTŘEBUJE FINANČNÍ ANALÝZU	10

Část I

SMYSL ÚČETNÍCH VÝKAZŮ

2 ZROZENÍ ROZVAHY	15
2.1 SOUPIS MAJETKU	15
2.2 BILANČNÍ PRINCIP	17
2.3 PŘÍPRAVA ROZVAHY	21
2.4 ROZVAHA A HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	23
3 TŘÍDĚNÍ AKTIV A PASIV	31
3.1 KLASIFIKACE AKTIV	33
3.1.1 Stálá aktiva	34
3.1.2 Oběžná aktiva	34
3.2 KLASIFIKACE ZDROJŮ	35
3.2.1 Vlastní zdroje	35
3.2.2 Cizí zdroje	44
3.3 VLIV HOSPODÁŘSKÝCH TRANSAKČÍ NA ROZVAHU	48
4 ZROZENÍ VÝKAZU ZISKŮ A ZTRÁT	53
4.1 ROZVAHOVÉ A VÝSLEDKOVÉ OPERACE	53
4.2 VÝNOSY A NÁKLADY	56
4.3 VÝSLEDOVKA	60
4.4 UZNÁVÁNÍ VÝNOSŮ; SOUMĚŘENÍ S NÁKLADY	67
5 VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ	71
5.1 ZROZENÍ VÝKAZU	73
5.2 NEPŘÍMÉ METODY SEŠTAVENÍ VÝKAZU	74
6 REGULACE ÚČETNICTVÍ	87
6.1 PŮVOD VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ	88
6.2 MODEL Y FINANČNÍHO ÚČETNICTVÍ	93

6.2.1	Mikroekonomický model účetnictví	94
6.2.2	Makroekonomický model účetnictví	95
6.3	STÁTNÍ REGULACE A SAMOREGULACE	98
6.3.1	Uniformní účetnictví	98
6.3.2	Účetnictví jako nezávislá disciplína	99
6.4	ROZSAH REGULACE	101
6.4.1	Regulace účetních výkazů	101
6.4.2	Regulace běžného účetnictví	103
6.5	HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ	105
6.5.1	Mezinárodní účetní standardy	105
6.5.2	Obecně uznávané účetní zásady	107
6.5.3	Harmonizace v rámci Evropské unie	109

Část II

ÚČETNÍ VÝKAZY V ČR

7	OBSAH VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ	117
7.1	IDEOVÉ ZÁKLADY VÝKAZŮ ČR	119
7.1.1	Oceňování položek rozvahy	122
7.1.2	Struktura a obsah hospodářského výsledku	128
7.1.3	Souvislost výnosů a nákladů s obdobím	134
7.1.4	Koncept uchování kapitálu	137
7.2	POLOŽKY ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	140
7.2.1	Aktiva rozvahy	141
7.2.2	Pasiva rozvahy	161
7.2.3	Výkaz zisků a ztrát	170
8	VIPOVÍDACÍ SCHOPNOST VÝKAZŮ	175
8.1	PŘÍLOHA K VÝKAZŮM	176
8.1.1	Komentář k výkazům	176
8.1.2	Přehled o peněžních tocích (cash flow)	177
8.1.3	Poznámky k sestavení přehledu cash flow	183
8.1.4	O čem výkaz cash flow vypovídá?	188
8.1.5	Budoucí cash flow	189
8.2	ÚSKALÍ VIPOVÍDACÍ SCHOPNOSTI VÝKAZŮ	191
8.2.1	Historické účetnictví	192
8.2.2	Vliv inflace na rozvahu	193
8.2.3	Vliv inflace na hospodářský výsledek	196
8.2.4	Jak překonat inflační deformace?	198
8.2.5	Srovnatelnost údajů v časové řadě	199
8.2.6	Srovnatelnost s tuzemskými podniky	199
8.2.7	Mezinárodní srovnatelnost	205
8.3	CO JE VĚRNÝ OBRAZ?	210

DODATEK K DÍLU I
LITERATURA K DÍLU I
REJSTRÍK K DÍLU I

Obsah dílu II – Finanční analýza účetních výkazů

9 ÚVOD DO FINANČNÍ ANALÝZY	217
9.1 ÚLOHA FINANČNÍ ANALÝZY	217
9.2 NUTNOST SROVNÁVÁNÍ	219
9.3 FUNDAMENTÁLNÍ A TECHNICKÁ ANALÝZA	222
9.4 ETAPY FINANČNÍ ANALÝZY	225
9.5 SROVNATELNOST	227
9.5.1 Podmínky srovnatelnosti	227
9.5.2 Podobnost podniků	228
9.5.3 Nehomogenita skupiny podniků	229
9.6 VELECTĚNÁ DATA	230
9.7 UKAZATELE	234
9.8 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	235
9.8.1 Elementární metody technické analýzy	236
9.8.2 Vyšší metody finanční analýzy	239
10 EXTENZIVNÍ UKAZATELE	247
10.1 ANALÝZA TRENDŮ - HORIZONTÁLNÍ ROZBOR	249
10.2 PROCENTNÍ (VERTIKÁLNÍ) ANALÝZA	253
10.3 FONDY FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	258
10.3.1 Čistý pracovní kapitál	258
10.3.2 Čisté pohotovové prostředky	266
10.3.3 Čisté peněžně-pohledávkové finanční fondy	267
11 POMĚROVÉ UKAZATELE	275
11.1 KLASIFIKACE UKAZATELŮ	276
11.2 UKAZATELE RENTABILITY	277
11.2.1 Ukazatel rentability úhrnných vložených prostředků	278
11.2.2 Ukazatel rentability vlastního kapitálu	279
11.2.3 Rentabilita tržeb a nákladovost	280
11.3 UKAZATELE AKTIVITY	281
11.4 UKAZATELE ZADLUŽENOSTI	283
11.5 UKAZATELE LIKVIDITY	292
11.6 UKAZATELE KAPITÁLOVÉHO TRHU	294
11.7 UKAZATELE NA BÁZI CASH FLOW	300
11.8 SOUSTAVY POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	303
11.8.1 DuPontův rozklad ukazatele rentability	304
11.8.2 Pyramidové soustavy ukazatelů	305

12 PRŮMĚRY A KVANTILY UKAZATELŮ	311
12.1 PROBLÉM BODOVÝCH ODHADŮ	313
12.1.1 Průměrně o průměrech	313
12.2 PŘÍKLAD POTÍŽÍ S BODOVÝMI ODHADY	321
12.2.1 Elementární diagnostika dat	324
12.3 VÝBĚROVÉ KVANTILY	326
12.3.1 Výhody výběrových kvantilů	326
12.3.2 Kvantilová klasifikace dat	331
12.4 POUŽÍVAT BODOVÉ ODHADY UKAZATELŮ?	334
13 ANALÝZA ČASOVÝCH ŘAD	337
13.1 DYNAMIKA EKONOMICKÝCH PROCESŮ	337
13.1 KINEMATIKA TRHŮ	338
13.3 ÚLOHY ANALÝZY ČASOVÝCH ŘAD	340
13.4 FILTRACE	341
13.5 VYROVNÁNÍ, TREND, ZRYCHLENÍ, REGRESE	344
13.5.1 Zjednodušení lineárních operací	347
13.6 ANALÝZA SLOŽEK ČASOVÉ ŘADY	350
13.7 KORELACE A AUTOKORELACE	352
13.8 MATEMATICKÉ MODELY A PREDIKCE	355
13.8.1 Elementární predikční metody	355
13.8.2 Nerobustní matematická predikce	358
13.8.3 Robustní predikce technologické časové řady	360
13.8.4 Robustní predikce měnových kursů	362
13.9 VÍCEROZMĚRNÁ DYNAMIKA	371
14 VYŠŠÍ PRŮŘEZOVÁ ANALÝZA	373
14.1 ÚSKALÍ POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	374
14.1.1 Funkce a modely	375
14.1.2 Poměrové ukazatele nejsou konstanty	379
14.2 DISTRIBUČNÍ FUNKCE A HUSTOTY DAT	387
14.2.1 Empirické distribuční funkce	390
14.3 GNOSTICKÉ DISTRIBUČNÍ FUNKCE	393
14.3.1 Lokální distribuční funkce - LDF	393
14.3.2 Globální gnostická distribuční funkce - GDF	395
14.4 UŽÍT GLOBÁLNÍ NEBO LOKÁLNÍ DISTRIBUCI?	396
14.4.1 Vliv parametru měřítka na průběh LDF	401
14.4.2 Vliv mezi nosiče dat na distribuční funkci	403
14.5 ODLEHLOST DAT	405
14.6 NEHOMOGENITA UKAZATELŮ	407
14.7 SHLUKOVÁ ANALÝZA V 1D	409
14.8 ROBUSTNÍ BODOVÉ ODHADY	415
14.9 INTERVALOVÁ ANALÝZA	420
14.10 DVOUROZMĚRNÁ ANALÝZA	423
14.10.1 Dvourozměrná intervalová analýza	423
14.10.2 Souvislosti v dvojicích jevů	428
14.10.3 Srovnávání skupin ukazatelů	430

15 VÍCEROZMĚRNÁ ANALÝZA	437
15.1 ROBUSTNOST MODELŮ TYPU 1D	437
15.2 ÚČEL VÍCEROZMĚRNÝCH MODELŮ	442
15.3 MODELOVÁNÍ NEHOMOGENNÍCH DAT	446
15.4 VZÁJEMNĚ ZÁVISLÉ UKAZATELE	452
15.5 NUTNOST VÍCEROZMĚRNÉ ANALÝZY	456
15.6 VÍCEROZMĚRNÁ KLASIFIKACE	459
15.7 VÍCEROZMĚRNÁ SHLUKOVÁ ANALÝZA	463
16 ZÁVĚREM: JAK TEDY POSTUPOVAT?	473
16.1 DATA: DŮVĚŘUJME, ALE PROVĚŘUJME	474
16.1.1 Spolehlivost původu dat	474
16.1.2 Nekorigovatelná neurčitost dat	479
16.2 METODY: VYBÍREJME PŘÍMĚŘENĚ	479
16.2.1 Problém přiměřenosti metod	479
16.2.2 Problém paradigmatu	481
16.3 REALIZACE: PRACUJME EFEKTIVNĚ	485
16.3.1 Technické vybavení	485
16.3.2 Programové vybavení	486
16.4 INTERPRETACE: OBEZŘETNĚ	488

DODATEK K DÍLU II: Elementy matematické gnostiky

LITERATURA K DÍLU II

REJSTŘÍK K DÍLU II

Účelem podnikání je zisk, tj. "tržba mínus" legálními způsoby. Každý podnik tedy musí ovládat nejméně dvě zcela odlišné technologie: postupy výroby nebo poskytování služeb dle svého specifického odberného zaměření a k tomu ještě cosi obecného, ekonomického. Energie, která pohání "stroj na peníze", je kapitál. Ten má již dávno známou vynikající schopnost rozšířené reprodukce - produkovat více, než je do stroje vloženo, být tedy "perpetuum mobile". Je třeba ovšem dodat, že tomu tak být sice může, ale zdaleka být nemusí. I jednoduchý mechanický stroj potřebuje kromě energie i řízení, které umožňuje efektivní využití jak stroje, tak i spotřebovávané energie, diagnostiku stavu stroje a včasnou preventivní údržbu a případně i modernizaci. To vše musí mít i podnik chápaný jako "stroj na peníze". Záznamy o chodu tohoto stroje jsou zachyceny v běžném účetnictví a souhrnně pak v závěrečných výkazech. Vytěžit z výkazů a dalších zdrojů informaci, posoudit výhled podniku a jeho slabiny a připravit podklady pro potřebná řídicí rozhodnutí - toť hlavní úkol finanční analýzy.